

SUBKULTÚRA
VZNIK ROCKU A JEHO DOPAD NA HUDBU, SPOLOČNOSŤ

Vypracoval | Tomáš Šelesták | 400533 | Teórie interaktívnych médií
Vyučujúci | Mgr. David Balarin | US_42 | Úvod do umenovedných štúdií

Školský rok | 2012/2013
Semester | Zimný

- Subkultúra

Pojmom subkultúra sa označuje kultúra jednotlivej skupiny, ktorá sa viditeľne odlišuje od kultúry dominantnej, väčšinovej skupiny v spoločnosti. Samotný pojem *subkultúra* je tvorený z latinského *sub* - pod + kultúra, avšak netreba brať subkultúry/podkultúry ako "nižšie" kultúry vo vzťahu s tou dominantnou. Ich cieľom je si vymedziť alebo vyrobiť si svoj priestor v rámci spoločnosti. Subkultúra je teda tvorená súborom noriem a vzorov v chovaní jej členov, ich životného štýlu, módnej odlišnosti ktorými sa vedome odkláňajú od bežných noriem. Tvorí ju skupiny ľudí, ktorí zdieľajú určité názory v rámci ktorých sa častokrát morálne vymedzujú od spoločnosti (rasové názory, užívanie drog, hudobný vkus a podobne). Subkultúra vytvára alternatívne prostredie pre jedincov, ktorí sa cítia byť obmedzení v rámci bežnej spoločnosti. Rozvoj subkultúr bol zjavný hlavne po druhej svetovej vojne, predovšetkým v Anglicku a USA. ¹Subkultúry nevznikajú len iba v malých, izolovaných preindustriálnych spoločnostiach. Čím komplexnejšia je kultúra a čím diferencovanejšia je populácia, tým je pravdepodobnejší vznik rôznych subkultúr. Základom utvárania subkultúry môže byť etnická príslušnosť a pod., väčšinou však vzniká na základe kombinácie viacerých činiteľov. Prirodzená pravidelná interakcia medzi príslušníkmi určitej sociálnej vrstvy vedie k vzniku funkčného postojového, hodnotového a normatívneho komplexu, ktorý zahŕňa postoje k práci, vzdelaniu a školskej výchove, móde, jazyku, hudbe, cirkvi a náboženstvám, politike, etnickým menšinám atď. a ktorý sa prejavuje v podobnom životnom štýle a spôsoboch reagovania na opakujúce sa sociálne podnety.

---

¹Vodáková, Alena ; Petrusek, Miloslav. Velký sociologický slovník. Karolinum Praha, 1996

Hudobný žáner rock je asi najrozsiahlejší a najobľúbenejší hudobný žáner vôbec. Samotný rock prešiel mnohými rokmi vývoja a diferenciací, kedy vznikali rozdielne hudobné žánre a podžánre. Preto je náročné definovať rockovú subkultúru, keďže do nej v podstate patrí aj metal, punk, ska a mnoho ďalších smerov ktoré same o sebe tvoria subkultúry. V súčasnej dobe je za rock možné považovať všetok spev sprevádzaný gitarou (hlavná a rytmická), basgitarou a bicieho setu. Hudobníci 40. a 50. rokov 20. storočia v Spojených štátoch nemali ani predstavu, na akom hudobnom prevrate sa svojou činnosťou podieľajú. Spojenie afro-amerického blues, country a jazzu prinieslo unikátny zvuk, ktorý si získaval hlavne rebelujúcu mládež v povojnovej Amerike. A tak vznikol rock and roll, doprevádzaný častokrát klavírom alebo trúbkou. Základom bol rytmický blues, ktorý bol vo vtedajšej dobe rasovej neznášanlivosti v USA považovaný za černošskú hudbu. Skutočný prevrat avšak nastal s príchodom ikony a „kráľa rock and rollu“, Elvisa Presleyho.² „Pred Elvisom nebolo nič.“ znie výrok Johna Lennona, jedného zo zakladateľov The Beatles. A je to pravda. Elvis sa okamžite stal idolom mládeže a mnohých začínajúcich hudobníkov. Okamžite vznikali podžánre ako rockabilly a doo wop, čo len naznačovalo obrovský hudobný potenciál rockového žánru. Do popredia sa dostáva zvuk elektrickej gitary, ktorá sa v ukáže byť pre rock asi najdôležitejšia. Za jedného z inovátorov sa považuje Chuck Berry. Hudobníkmi sa nestávajú už len pekne tváre, potomkovia hudobníkov alebo bohatých. Hudba ako hobby, idea či umenie sa spopularizovala už aj v Európe, predovšetkým v Británii. V Británii vznikajú kapely, tkzv. 'britský rock', ktoré sú dnes legendárne, ako napríklad The Beatles, Led Zeppelin, Pink Floyd, The Who, Black Sabbath a mnoho ďalších. Na historickej línii sú 60. a 70. roky asi tými najzaujímavejšími vôbec. Neskutočné variácie hudobných žánrov a hudobníkov, využívania inštrumentálnosti nástrojov až na doraz, vznik masívnych hudobných festivalov ako napríklad legendárny Woodstock z roku 1969. Vznikajú populárne žánre ako pop rock, blues rock, folk rock. Hudba bola tvorená s veľkým dôrazom na umeleckú hodnotu textov a inštrumentálnej stránky. Tvorba a vnímanie hudby začali byť späté s užívaním drog, čo malo súvis aj s popularitou psychadelického rocku a vznikom hnutia hippies v USA. Rock, tento skrátený termín nahradil *rock and roll* až v 60. rokoch, sa stal ekvivalentom rebélie proti systému, vláde, protestu proti vojne vo Vietname a myšlienkovej slobody, prostriedkom na vyjadrenie svojich emócií a názorov. Konali sa mnohé protesty proti rockovej hudbe, ktorú náboženský fanatici považovali za diablove dielo. Hudobné skladby prehrávané odzadu boli podľa nich plné skrytých satanických odkazov a modlitieb. Paradoxne o pár rokov nato začali vznikať kresťanské rockové skupiny. 70. a 80. roky predstavovali vrcholné obdobie hudobnej rebélie, predovšetkým to malo súvis so vznikom punk rocku plnom proti-autoritatívnych textov a agresívnej hudby. Punk populárny predovšetkým vo Veľkej Británii si získal mnoho stúpecov v radách mládeže ktorý sa od spoločnosti odlišovali predovšetkým svojskou módou, názormi, rebelistickými sklonmi. Z punku vychádza mnoho ďalších podžánrov ako napríklad hardcore punk. Do popredia sa taktiež dostáva heavy rock. Netreba asi ani spomínať, že z každého majoritného žánru rocku vznikajú desiatky podžánrov. 90. roky sú charakteristické vznikom predovšetkým žánru grunge, pop rock, alternatívnych metalových smerov. Rocková hudba samotná spolu s jej žánrami a podžánrami ovplyvnila generácie ľudí, ich názory a myšlienkové pochody, menila módu a dodnes ma milióny fanúšikov po celom svete.

---

² Badman, Keith. Beatles 1970-2000 den pod dni. Volvox Globator, 2005

Bibliografia

- Vodáková, Alena ; Petrušek, Miloslav. Velký sociologický slovník. Karolinum Praha, 1996
- Bartas, Pavel. Rock & Metal Book - Encyklopedie hard rocku a heavy metalu. Volvox Globator, 2005
- Assante, Ernesto. Legendy rocku. Mladá fronta, 2010
- Hebdige, Dick. Subkultura a styl. Volvox Globator, 2012
- Badman, Keith. Beatles 1970-2000 den pod dni. Volvox Globator, 2005